

อาหารสมอง

วีรกร ตรีเศศ

มนุษย์มีจุดอ่อนสำคัญอยู่จุดหนึ่งในเรื่องเงินทอง นั่นก็คือมองเห็นเฉพาะเงินสดที่ไหลออกไปจากกระเป๋าเท่านั้น ต้นทุนหรือโศกภัยอื่นๆ เช่น ค่าเสื่อมหรือค่าเสียโอกาสมักมองไม่เห็นหรือไม่สามารถเข้าใจได้

แม่บ้านบางคนขับรถเป็นกิโลเมตร เสียเวลาเป็นชั่วโมง เสียเงินค่าน้ำมัน และค่าสึกหรอไปนับร้อยๆ บาท ทั้งนี้ ไม่นับค่าเสียโอกาส (ถ้าไม่ขับไปก็มีความปลอดภัยกับบ้านดูทีวี หรือพักผ่อนอย่างอื่นด้วย) เพื่อไปหาร้านซื้อผลไม้ที่ลดราคาเป็นพิเศษ ซึ่งถูกกว่าปกติเป็นมูลค่า 100 บาท มิโยที่สามีจะอธิบายให้เธอฟังว่ามันไม่คุ้ม แต่ก็ไม่สามารถทำให้เธอเข้าใจได้จริงๆ ที่โดยปกติเป็นคนประหยัดอย่างมากอยู่แล้ว เธอบอกแต่ว่าเป็นความพอใจส่วนตัว

พฤติกรรมเยี่ยงนี้เราเห็นกันทุกวัน เพียงแต่เปลี่ยนตัวละครและสถานที่ คนจำนวนมากเห็นการสูญเสียที่เกิดขึ้นเฉพาะในกรณีของเงินสดเท่านั้น

บางคนระวังเรื่องค่าใช้จ่ายอย่างยิ่ง ไฟที่บ้านก็ใช้แรงเทียนน้อย เปิดสวิตช์ไฟไม่ครบดวง ยอมทนร้อนไม่เปิดพัดลม ทั้งหมดนี้เพื่อไม่ให้เห็นการไหลออกของเงินจากกระเป๋า ถึงแม้บางส่วนจะเป็นการโอนเงินเข้าบัญชีเช่นค่าไฟฟ้าก็ตาม ในขณะที่เดียวกันก็ไม่ใคร่ใส่ใจกับรายได้อื่นๆ ที่ไหลเข้ามาหลายทาง เช่น จากค่าเช่าบ้าน ดอกเบี้ยเงินปันผล ฯลฯ ว่าได้ไหลเข้ามาครบด้วยหรือไม่

รายจ่ายที่ประหยัดได้ทั้งเดือนจากการทนทุกข์ทรมานเหล่านั้นเป็นเงินไม่กี่ร้อยบาท แต่รายได้ที่ขาดไปบางครั้งอาจนับเป็นพันหรือหมื่นบาท ค่าอธิบายสำหรับปรากฏการณ์เช่นนี้ก็คือ คนเรามองเห็นเงินที่ไม่เป็นเงินสด (รายได้กรณีนี้) ได้ไม่ชัดเท่ากับเงินที่ไหลออกจากกระเป๋า (ทั้งเงินสดและไม่เงินสด) ซึ่งเห็นได้จะจะ กว่

ที่เล่ามานี้ยังไม่ฉกรรจ์เท่ากับเรื่องการซื้อรถยนต์ก่อนมีบ้านของผู้มีรายได้ไม่มากนัก ในหลายองค์การที่สมาชิกสามารถกู้ยืมเงินได้ไม่ยากนัก (เช่น จากสหกรณ์ออมทรัพย์เพราะผู้บริหารต้องการได้ดอกเบี้ยเพื่อจ่ายเป็นเงินปันผลให้สมาชิกได้สูง ซึ่งจะทำได้รับเลือกอีกครั้ง) แต่ไม่สนใจมากนักว่าสมาชิกจะมีปัญหาในการผ่อนชำระคืนหรือไม่ การกู้ยืมของสมาชิกเพื่อสร้างความโก้เก๋มักเกิดขึ้นบ่อยๆ

สมาชิกที่มีเงินไม่มาก ยังเช่าบ้านอยู่โดยจ่ายเดือนละ 3,000 บาท แต่กู้เงิน 2-3 แสนบาท เพื่อเอามาซื้อรถมือสองไว้โชว์เพื่อนฝูง โดยมีได้ตระหนกว่าเงิน 3,000 บาท ที่จ่ายไปในแต่ละเดือนนั้นคือค่าใช้บริการบ้าน ไม่ว่าจะจ่ายก็งวดตัวเองก็ไม่ได้มีโอกาสเป็นเจ้าของบ้านนั้นอย่างแน่นอน

อย่างไรก็ดี ถ้านำเงินที่กู้ได้มาเป็นเงินดาวน์บ้าน (ซึ่งก็จะไม่มีรถยนต์ขับให้หน้าบาน) แล้วเงิน 3,000 บาท ที่จ่ายทุกเดือนก็จะกลายเป็น

เงินทองต้องมองเห็น

เงินผ่อนชำระค่าบ้าน (ซึ่งก็คือเงินออมแบบบังคับนั่นเอง) ทุกเดือนก็จะช่วยเข้าใกล้ความเป็นเจ้าของบ้าน และเมื่อชำระครบก็จะได้บ้านมาเป็นของตนเอง โดยอาจได้มูลค่าบ้านและที่ดินที่เพิ่มขึ้นเป็นของแถม (ถ้าขายในวันที่บ้านเป็นของตนเองก็จะเห็นทันทีว่าได้กำไรเป็นเงินสด)

ระหว่างทางของการผ่อนชำระบ้านก็ไม่มีการจ่ายค่าเช่าบ้านอีกต่อไปเพราะเราเป็นเจ้าของบ้าน (ได้เป็นเจ้าของ 100% เมื่อชำระครบ) แล้ว 3,000 บาท ที่จ่ายรายเดือนนั้นไม่ใช่ค่าเช่าบ้าน หากเป็นค่าผ่อนชำระความเป็นเจ้าของบ้าน นี่คือการเดินทางของการซื้อบ้าน

ในทางตรงกันข้ามหากนำเงินที่กู้ได้สองแสนบาทมาซื้อรถยนต์แทน มูลค่ามันก็จะลดลงทุกวันเพราะค่าเสื่อมราคาเกิดขึ้นทุกวินาที เหตุที่รู้ได้ว่ามีค่าเสื่อมก็เพราะหากขายรถยนต์ก็จะได้ราคาที่ลดลงกว่าตอนซื้อ ภายใน 5 ปีรถยนต์คันนั้นก็แทบหมดสภาพ และภายในช่วงเวลาเดียวกันนั้นเจ้าของก็ต้องจ่ายค่าซ่อมอีกเป็นเงินไม่น้อย

การมีรถขับทำให้หน้าบาน แต่ก็มีต้นทุนสูงกล่าวคือไม่มีบ้านเป็นของตนเอง ดังนั้น ราคาของ “ความหน้าบาน” ก็คือบ้านหลังที่ต้องเสียสละไป

ข้อเสนอแนะให้ซื้อบ้านก่อนรถยนต์นั้นใช้ได้กับผู้ที่มิใช่รายได้ปานกลางแบบคนเดินดินทั่วไป เช่นเดียวกัน (คนมีรายได้สูงนั้นสามารถซื้อได้ทั้งบ้านและรถยนต์พร้อมกันไป)

การมองไม่เห็นสิ่งที่ไม่ใช่เงินสด โดยเฉพาะอย่างยิ่งมองไม่เห็นค่าเสื่อม สามารถทำลายชีวิตคนจนได้ไม่ยาก ลองดูตัวอย่างต่อไปนี้ หม่อมคนชยันตีขายผลไม้รถเข็นได้กำไรวันละ 1,000 บาท บางวันก็ 1,500 บาท พอ

เก็บเงินได้ 50,000 บาท ก็อยากหน้าบาน เขาไปดาวนักรถกระบะใหม่ป้ายแดงราคาเหยียบ 700,000 บาท ทั้งหมดทำไปเพราะความอยากได้แต่ไม่ไตร่ตรองให้ดีเพราะมั่นใจว่ามีปัญหาผ่อนส่งเดือนละไม่ถึง 20,000 บาท ได้สบายๆ หม่อมคนชยันตีรู้ตัวอีกครั้งก็เมื่อผ่อนรถครบแล้วหลังจากผ่านไป 4 ปี เมื่อเกิดความจำเป็นขายรถก็พบว่าขายได้ราคาเพียงไม่ถึง 400,000 บาท ซึ่งหมายความว่าในเวลา 4 ปี เขาสูญเสียเงินไป 300,000 บาท บวกดอกเบี้ยอีกเกือบ 100,000 บาท หรือสูญเสียเงินไปเดือนละกว่า 10,000 บาท สำหรับ “ความหน้าบาน”

ทำงานสายตัวแทบขาดเป็นเวลา 4 ปี มี

น้ำจิ้มอาหารสมอง

You may be a very small person in the world, but to some you are their world.

คุณอาจเป็นคนตัวเล็กๆ ในโลก แต่สำหรับบางคนแล้วคุณคือทุกสิ่งสำหรับเขา

เงินสดในมือจากการขายรถไม่ถึง 400,000 บาท ซึ่งถ้าเขาไม่เดินเส้นทางนี้ก็ไม่ต้องจ่ายเงิน 800,000 บาท เป็นค่ารถ ได้เงินสดกลับคืนมาเพียง 400,000 บาทในเวลา 4 ปี ซึ่งเท่ากับว่าสูญเสียเงินไปปีละ 100,000 บาท ตลอด 4 ปีที่ผ่านมา แต่ก็ได้รับความ “หน้าบาน” มาทดแทน

ถ้าเขาไม่ซื้อรถยนต์คันนี้ เขาก็จะมีเงิน 800,000 บาท เมื่อครบ 4 ปี (อาจไม่ถึงเพราะไม่ถูกบังคับให้ออมซึ่งต่างจากกรณีผ่อนชำระรถที่ต้องขยันทำงานและเก็บเงินให้ได้เป็นพิเศษ หรือถ้ายอมซื้อรถมือสองราคาสักครึ่งหนึ่งเขาก็ไม่ต้องสูญเสียเงินไปขนาดนั้น)

ปรากฏการณ์มองไม่เห็นค่าเสื่อมนี้เกิดขึ้นทุกวันกับคนนับแสนนับล้านคน ในยุคที่คนมีความสามารถในการกู้ยืมคือคนมีระดับ ความตามัวเช่นนี้ทำให้คนขยันจำนวนมากไม่รวยเพราะติดกับดัก “ค่าเสื่อมราคา” ซึ่งเป็นสิ่งที่มองไม่เห็นและจับต้องไม่ได้จนกว่าจะถึงเวลาขายรถ

การจัดการเรื่องเงินทองเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของการจัดการชีวิต ถ้าไม่สามารถจัดการเงินทองได้ดีแล้ว ก็อาจมีผลกระทบต่อคุณภาพของการดำรงชีวิตในระยะยาวได้อย่างร้ายแรง ●

เครื่องเคียงอาหารสมอง

ในเนื้อร้องของเพลงหนึ่งในภาพยนตร์เรื่อง Evita มีวลีว่า dressed to the nines ผมได้พบประวัติของวลีนี้ในหนังสือชื่อ POSH (2000) โดย Michael Quinion จึงขอเล่ามาเล่าต่อ

คนที่ dressed to the nines or dressed up to the nines หมายถึงคนที่แต่งตัวอย่างไม่เป็นที่ติ หรือแต่งตัวอย่างหรูหรา

ว่ากันว่าที่มาของสำนวนนี้ก็คือในกองทัพอังกฤษ 99th Regiment of Foot (หน่วยทหารเดินเท้าที่ 99) มีชื่อเสียงว่าแต่งตัวสมาร์ตมาก ดังนั้น ในทศวรรษ 1850 หน่วยทหารอื่นที่อยู่ด้วยกันที่ฐาน Aldershot จึงพยายามเลียนแบบให้ใกล้เคียงกับ “the nines” อย่างไม่รู้ก็ตีวลี to the nines มีมานานก่อนหน้านี้ดังปรากฏในบทกวีของ Robert Burns ในตอนปลายศตวรรษที่ 18 ซึ่งไม่เกี่ยวข้องกับการแต่งตัวที่มีมาตรฐานแต่อย่างใด อดีในการชื่นชมฟาร์มอย่างมากที่สุดก็จะเป็นว่า praising a man's farm to the nines

นักปรัชญาในยุควิกตอเรีย (ศ.ศ.1837-1901) ชื่อ Walter Skeat เสนอว่าวลีนี้อาจมาจาก dressd to the eyes (ภาษาโบราณก็คือ to then eyne) และเพี้ยนไปเป็น dressd to the nines คล้ายกับที่ a norange เพี้ยนเป็น an orange

อีกคำอธิบายหนึ่งก็คือที่มาของวลีอาจเกี่ยวพันกับเลข 9 ซึ่งเป็นตัวเลขที่สื่อผลงานที่ดีมากที่สุดคือได้ 9 จาก 10 ถึงแม้จะไม่ถึง 10 ก็คือคะแนนเต็มก็ตาม